

Sbory německých baptistů v oblasti Rovna na Volyni

Baptistický sbor v Lucynowě na Volyni

Sbory německých baptistů v oblasti Rovna na Volyni

Počátky

Sbory německých baptistů v oblasti Rovna na „ukrajinské Volyni“ měly vždy blízký vztah s Německem. Církevní práce mezi německými osadníky v oblasti Rovna začala v roce 1852 pastorem Lehmannem z Berlína.

Ve městském trojúhelníku Rovno – Tutschin – Ostrog bylo již dříve pro osadníky naplánováno více než 40 vesnic a kolonií. Proto tehdejší proněmecká carská vláda přijala do této krásné zalesněné oblasti farmáře, řemeslníky, obchodníky, lékaře, učitele a administrativní pracovníky. Reklama na kolonizaci přinesla úspěch. První němečtí osadníci přišli v roce 1816 po vídeňském kongresu (1814/15), na němž byly znovu definovány hranice v Evropě po vítězství nad Napoleonem I. Migrovali z Mecklenburgu v Braniborsku, Saska, Slezska a poznaňského regionu.

Po první vlně osadníků následovala druhá imigrace v roce 1831. Třetí a poslední vlna byla v roce 1861. Zaznamenala obzvláště velký počet osadníků z poznaňského regionu, kteří při polském povstání ztratili členy rodiny a nyní hledali nový, klidný domov, kde by mohli žít beze strachu.

Naši němečtí předkové byli také ovlivněni povstáními. Fanatičtí Poláci na ně zaútočili jen proto, že byli Němci. Můj pra-pra-dědeček Andreas Penno byl krutým způsobem zabit v roce 1838. Jeho manželka a tři děti nemohli zapomenout na jeho vraždu na vlastním statku. Jakmile jeho dva synové Heinrich a Friedrich Penno vyrostli, rodina se rozhodla statek prodat a přestěhovat se na Volyn do

oblasti Rovna.

Mezi mnoha osadníky byli také baptisté, kteří pozvali své misionáře z Německa, aby zde bez překážek žili podle své víry jako ve své vlasti. Baptistické domácí skupiny vznikly z práce misionářů, jako jsou Oncken, Lehmann a Alf. Jelikož v té době baptisté neměli své vlastní kostely, shromažďovali se věřící ve svých domovech k pobožnostem a modlitbám. Větší bohoslužby se obvykle konaly ve stodolách velkých statků.

Zvláštní důležitost měla výuka dětí. Byly zřízeny nedělní školy, aby dětem vyprávěly biblické příběhy a vyučovaly je. Můj pradědeček Friedrich Penno daroval pozemek na stavbu kostela ve svém domovském sboru, něco podobného se stalo i na jiných místech, takže již v roce 1852 se objevily první německé sbory v Lucenowě, Kolowertu, Kostopolu, Porosowě a Roschishche. Eduard Kupsch to podrobně popisuje ve své knize *„Dějiny novokřtěnců v letech 1852-1932 v Polsku“*.

Lucynow

O historii mého rodného města Lucenow v souvislosti s počátky tamních baptistů v roce 1866 pojednává kniha Dr. Kupsche, která již není k dostání:

Během této doby vzniklo ve vesnici Niespodzianka, tři kilometry daleko, duchovní hnutí. Lidé se začali zajímat o své duše a začali hledat cestu k Bohu. Mezi těmi, kdo byli „spravedlivě“ obráćeni k Bohu, najdeme jména Nickel, Janowski a Hiller.

Tyto rodiny nebyly obdarovány pozemskými statky. Špatně se živil nízkými, malými políčky a ne vlastními silami, ale na pronajaté půdě. Vzhledem k jejich vnější chudobě byli nyní kvůli své víře pronásledováni. Takže došlo k boji mezi světlem a tmou. Pokud šli spolu se svými sousedy, byli váženi a respektováni; po svém obráćení k Bohu byli opovrhováni a pronásledováni. Kamkoli se sešli, aby rozjímali o Božím slově, byli znepokojováni a rušeni. Byli obtěžováni, zesměšňováni a vyháněni. V nitru však byli plní radosti ze spásy nalezené v Kristu ... Když kazatel S. Lehmann v roce 1876 křtil v Zelance, dav jej napadl, týral ho, svázal ho provazy a předal policii. ..

V roce 1881 byl Lucenow ustanoven jako nezávislý sbor, a když také obdržel oficiální potvrzení, radost byla velká, protože nyní pod ochranou autority bylo možné pilně evangelizovat ... Uprostřed prospěšné práce vzplála roku 1914 válečná pochodeň. Německý lid se všude setkával s nepřátelstvím, i když jejich otcové a synové bojovali jako ruští vojáci na různých frontách.

Martin Jeske, sbor Lucynow
sloužil od 1892 do 1938

Dne 5. června 1915 přišel příkaz k vyhoštění. Kazatel Jeske byl držen jako rukojmí, aby se zaručil za své členy sboru, a potom byl také deportován do vnitřního Ruska se zbytkem členů.

...

V roce 1918 se někteří vrátili z exilu a další rodiny v letech 1919, 1920 a 1921. Mnozí se nevrátili. Některé misijní stanice, kde baptisté žili před válkou, zcela vymřely. Ti, kteří se v průběhu let vrátili, museli během invaze bolševiků znovu projít velmi smutným obdobím. Dobro a život byly každý den v nebezpečí. Mír se konečně vrátil a věřící se znovu shromáždili v pokoji kolem Božího slova. Byly mezery, velké mezery, ale misie byla obnovena s velikou horlivostí a úspěchem, takže se mohly konat velké křty. V roce 1923, kdy kazatel G. Alf, syn baptistického průkopníka v Polsku, určitou dobu pracoval na Volyni, bylo na vyznání Krista pokřtěno 336 lidí.

...

Emigrací, která začala v letech 1927, 1928 a 1929 do Kanady a Brazílie byly baptistické sbory velmi oslabeny. Kvůli emigrační horečce vznikly velké mezery.

...

Podobně probíhala historie i ostatních německých baptistických sborů na Volyni, která je popsána v knize Dr. Kupsche (Roschishche, Kolowert, Porozow).

Jak prospěšná byla misionářská práce baptistických sborů v této oblasti navzdory všemu, je patrné z počtu lidí, kteří si přáli být pokřtěni. Samotný pastor Martin Jeske byl schopen během své služby v Lucenowě pokřtít 4000 lidí na vyznání víry.

Rozdělení Volyně

Protože po první světové válce byla oblast Volyně rozdělena a malá města Tutschin a Korez oddělena hranicí, byl přerušen bratrský kontakt mezi polskými sbory a baptistickými sbory v oblasti Žitomir, Heimthal a Nowograd / Korez. Kromě toho již oficiálním jazykem na Západě nebyla ruština, ale polština. Jelikož v německých sídelních oblastech existovala určitá autonomie a samospráva, zpočátku si člověk moc nových jazykových předpisů a hláskování nevšiml. Lidé dál mluvili a psali německy.

To se však změnilo v letech 1937/38. Na školách se vyučovala pouze polština a němčina byla zakázána. Byla kontrolována práce s dětmi a mládeží ve sborech. Vláda ve Varšavě při požehnání pastorů během bohoslužby očekávala polskou vlajku a národní hymnu. Baptistická církev se proti této žádosti ohradila. Obhajovala zásadu, že církev a stát jsou navzájem oddělené a musí si navzájem umožňovat svobodu.

Jelikož byl můj otec v té době vedoucím mládeže ve sboru baptistů v Lucenowě, přišla policie v červenci 1939, aby v domě prohledala německé písemné materiály. Komunita byla dobře zásobena křesťanskou literaturou z nakladatelství Oncken v Kasselu. A tak bylo pro policii snadné najít německé knihy. Neexistoval tam však žádný politický materiál. A přesto byl otec zatčen a převezen do koncentračního tábora „Katuska-Beräsa“.

To bylo v předvečer druhé světové války. Můj pradědeček opustil poznaňskou krajinu z politických důvodů, aby konečně mohl žít v míru. Nyní nám hrozil tento osud v nové formě, ale znovu jen proto,

že jsme byli Němci.

Když se Rudá armáda v průběhu německo-polské války, která začala 1. září 1939, rychle přesunula do Polska, osvobodila takzvané „politické vězně“, včetně mého otce.

Pro nás Němce na Volyni vstoupila do hry méně známá strana paktu Hitler-Stalin ze dne 23. srpna 1939. Bylo rozhodnuto přesídlit západní Volyňany do Poznanské země – odkud jsme přišli. Bylo v něm napsáno: *„Nyní platí staré hranice z doby před rokem 1918. Příčina sváru, „Koridor Západní Prusko“ byla vyřešena. Přesídlení musí být dokončeno do 31. prosince 1939.“*

Každý, kdo si přál být přesídlen, se musel zapsat na seznam. Bylo také zaznamenáno veškeré vlastnictví a vlastnictví mrtvého a živého inventáře. Za zanechaný majetek byla přislíbena kompenzace nebo nové osídlení, ale ve většině případů to nebylo splněno. Všech pět baptistických sborů z oblasti Rovna bylo také přemístěno do Warthelandu.

Nejprve pro nás byl zřízen přesídlovací tábor v Groß-Ullersdorfu v Mährisch-Schönbergu. Když byl celý proces přesídlení dokončen 1. srpna 1940, zjistili jsme, že těchto pět sborů bylo rozptýleno po celém Warthelandu. Staré sbory už nemohly přežít.

V našem novém domově „Warthelande“ jsme žili jen pět let. Dne 18. ledna 1945 následovala naše cesta po útěku a vyhnání na Západ v důsledku zhroucení Hitlerovy říše. Zpočátku jsme měli hrozné časy.

Otto Penno

narodil se v Lucynowě v oblasti Rovna v roce 1937

nyní je pastorem Federace evangelikálních svobodných církví v Německu

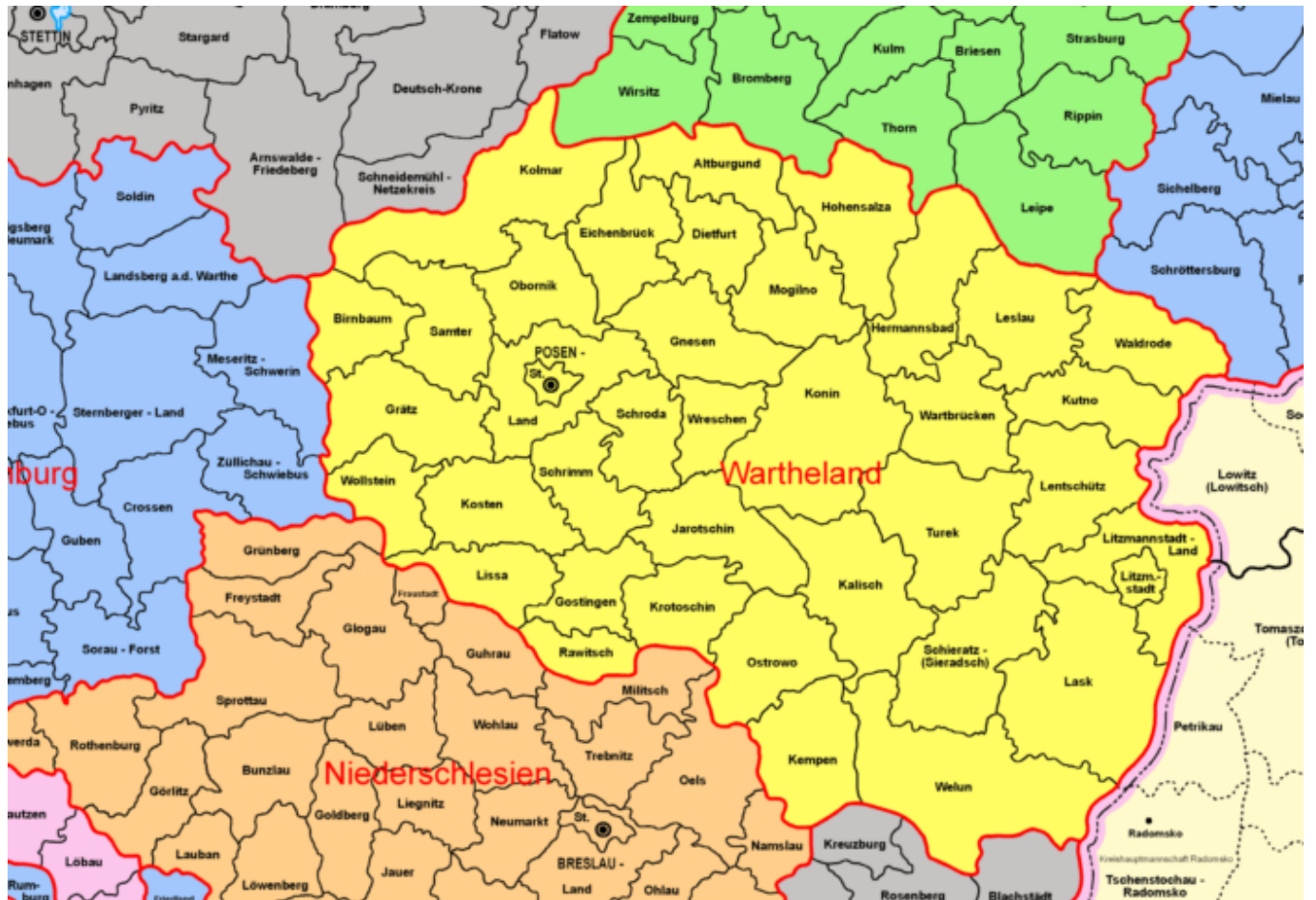
Přílohy:

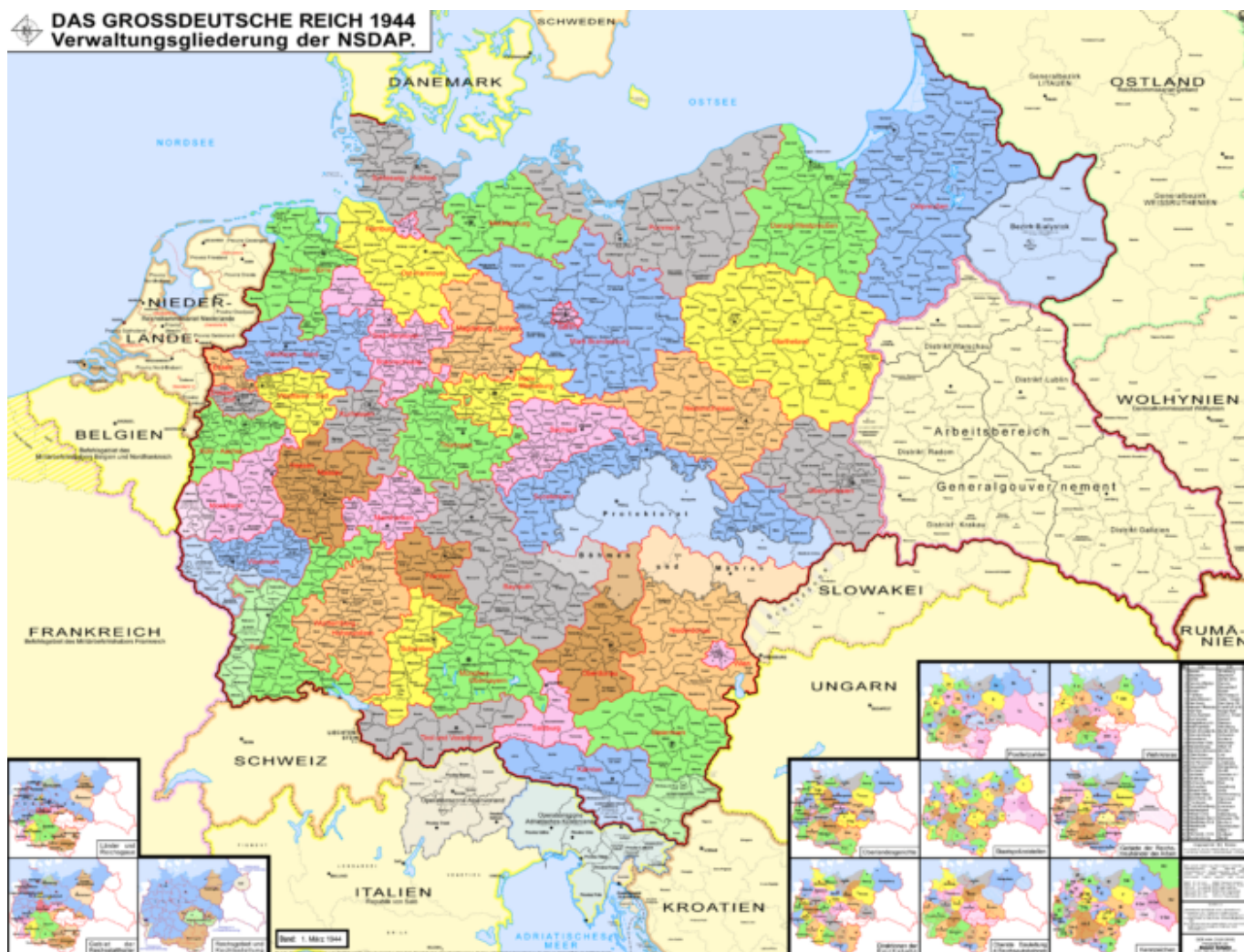
Oblast Rovna na Volyni

Přesídlení baptistů do Warthelandu (Poznaňsko)

Wartheland (Poznańsko)

Administrativní rozdělení Německé říše z roku 1944

[Štěpán Křivánek](#)

Článek je součástí [Baptistické encyklopedie](#) a je průběžně doplňován a aktualizován.

Poslední aktualizace 9. 1. 2021